

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Occupatio animae Jesu Christo crvcifixo devotae.

Leroy, François

Pragae, 1666

Caput IX. Ex rerum creatarum aspectu in passionis Christi memoriam venire.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47123](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47123)

quantum ea in re momentum inesse crederet. Ita autem loquitur: *Vis corpus Christi honorare? Ne nudum eum despicias: nec eum hic quidem* (nimirum in Ecclesia seu altari) *Hom. 51. in sericis honores vestibus; extra verò* (hoc est, in pauperibus) *Matt. 60. gelu & nuditate pereuntem contemnens. Qui namque dixit: ad pop. An- tisch. &c. Hoc est corpus meum; & verbum facto confirmavit; hic & dixit: Esurientem me vidistis, & non pavistis me.* Et post pauca: *Quanam utilitas est, cum ipsi mensa* (hoc est, altare) *sit auris calicibus plena, ipse verò fame dispereat? Ipsum saturam prius esurientem, & tunc ex abundantia ipsius quoque mensam orna.* Et quibusdam rursus interpositis: *Hoc & in Christo cogita, cum vagus & peregrinus, indigens tecti circumeat; tu verò prætermittens eum suscipere, pavimentum pariter ornas* (Ecclesie scilicet) *& columnarum capita; & argenteas quidem catenas ad lucernas suspendis; ipsum autem in carcere vincitum ne vis quidem visere.* Et hac dico (inquit) non prohibens illa etiam studiosè fieri; sed suadens cum illis & ante illa misericordiam exhiberi.

Confirmat autem dictum suum varijs subindicatis rationibus: ut, quòd ei qui honorandus sit, jucundissimus is honor accidat quem ipse sibi cupiat deferri: Christus autem præsertim se honorari velit in paupere. Deinde, quòd nemo ob prætermisum exquisitiorem templorum ornatum reprehensus sit: puniendus autem sit sanè graviter, qui Christi curam in pauperibus neglexit. Denique, quòd istic major sit gloriolæ & vanæ ostentationis suspicio: hic verò simplicior ac sincerior beneficentiæ ratio.

CAPUT IX.

Ex rerum creaturarum aspectu, in passionis Christi memoriam venire.

§. I.

In natura rerum complura passionis Dominica vestigia reperiri.

Multa sunt in natura rerum, quæ passionis Dominicæ speciem & imaginem quandam sensibus intuentium, ingerant, piæque mentes ad eam recolendam exfuscitare, possint. Ut enim omittam, eorum pleraque quæ in usus nostros ac sensus passim incurrunt crucis in se figuram præferre; uti S. Justinus, Tertullianus, aliique Patres adversus Gentiles disputant; tametsi in usus quotidianos ita veniant, ut absque animi reflexione usurpentur: quædam sunt alia, naturæ dicam miracula, an lusus divinæ Sapientiæ? quæ & raritate & novitate suâ, & insignioribus passionis Dominicæ notis, spectantium animos magis rapiant, & sive in divinæ sapientiæ admiratione, sive in suavi passionis Christi memoria ac contemplatione potentiùs detineant.

Ubi in primis occurrit animo, planta illa supra modum mirabilis, quam Hispani Granadillum vocant, in Peruano regno aliisque circum nonnullis Provinciis nascens; cujus passim figura circumfertur: in cujus nimirum flore, ac fructu, velut exsculpta cernuntur, columna, clavi, corona spinea, & omnis propè Dominicæ passionis apparatus. Ut videri possit illis populis, naturale istud passionum Christi simulacrum, autoris naturæ benignâ quadam atque suavi providentiâ, ad ejus mysterij firmandam fidem alendamque memoriam, singulariter esse concessum.

l. 2. de cruce, cap. 6.

Additque hæc referens Jacobus Bosius; accepisse se à fide dignis, eodem in regno fructum existere, in cujus dissecati medulla, non crucis tantum signum aliquod, sed etiam Crucifixi imago, expressa cernatur.

Sed & memoratu dignum videtur, illud cancerorum genus, quod in Sinico mari inventum est: in quorum dor-

fo purpurascete, videre est insignem & candidis notis pulchre expressam crucem, eamque triumphali specie: quippe crucis stipite, velut è gleba quadam, enascente & decorè surrecto; utrimque autem ad crucis latera vexillis duobus ex ipso crucis pede subnascentibus; quali formâ in signum victoriæ, Christo de morte triumphanti vexillum in manum dari solet à pictoribus nostris. Quam etiam rem attentius inspectam, nobis affirmant qui à Sinis revenère Patres, non exiguum momentum ad quorundam ad Christum conversionem attulisse.

At hoc quod jam dicam, haud equidè scio, naturæ miraculo, an superiori ac divinæ virtuti adscribendum putem: Ad B. Virginis Bivonensis ædem in Sicilia, jam olim oleum scaturire odore cœlesti, eaque insuper proprietate, ut illius guttæ, quocunque tandem modo decendant, non (uti assolent) in orbem se colligant aut diffundant, sed sese semper in crucis figuram diducant: uti etiam haud pridem literis inde missis confirmatum est.

Illud etiam mirabile, in marmoribus dissectis extitisse aliquando, non quædam duntaxat passionis Dominicæ insignia, sed integram etiam Christi crucifixi effigiem, nativis inibi coloribus efformatam: qualem unam aliquam aiunt Venetijs in ædibus S. Georgij monstrari.

Extant denique sæpius in gemmis aliisque lapillis naturaliter, quædam Domini nostri cruciatuum monumenta: cujus rei specimen aliquod profertur in vita B. Aloysij Gonzagæ. Siquidem is etiamnum puer, dum ab Italia in Hispaniam cum matre navigat, inter marinos scopulos lapillum offendit, certis distinctum notis, quæ Christi plagas referre viderentur. Quo ille invento mirè lætus, idque divinitus sibi oblatum interpretans, quò certius intelligeret, vitam sibi Iesu Christo conformem & cruciatuum ejus affinem, esse suscipendam; confestim ad matrem conversus: *En-*

L. 1. Vit.
cap. 17.

Domina (inquit) *quod mihi Deus obtulit: & tamen Pater ad-
huc me verabit Religiosum fieri?* Ita mens bona in succum
suum vertit omnia, & (quæ amantium est indoles) de mini-
mis etiam vestigijs, divinæ super se sapientiæ consilia, &
quasi voces Dei se vocantis, venatur.

In epitom.
c. 8. §. 1.

Addere libet, quod his pridem scriptis legere contigit,
apud religiosum oculatumque testem Joannem Gonzalez
Hispanum ex Ordine S. Augustini: quod nempe juxta Mo-
nasterium S. Catharinæ de Badajia ejusdem Ordinis, in ipso
colle lapilli legantur, perfectam cordis figuram habentes,
impressis notis quinque decussatim implexis, Christi vulne-
rum formam referentibus, & S. Catharinæ rotam exprimen-
tibus: cujusmodi quosdam se quoque ibidem vidisse &
collegisse testatur.

Nonnulla his affinia, aut etiam mirabilia, videri
possunt apud Joannem Nider in Formicario l. 4. c. 6.

§. 2.

*Amantem animam omnibus propemodum in rebus dilecti
passionem agnoscere.*

Verùm ista quoque, ijs quas dixi rebus, inscripta passio-
nis Christi monumenta, etsi magnam per se vim ha-
bent, ad id tamen quod isto capite exequendum suscepi, mi-
nùs faciunt: quippe quæ extra usum communem posita, &
certis duntaxat contenta locis, utilitatem ac fructum non
ita latè patentem habeant.

In primis igitur id adjungimus: Christum Dominum
vehementer amanti, & in ejus amarioribus doloribus commedi-
tandis exercitato, non fore admodum difficile, omnibus
propemodum in rebus passionis ejus argumenta aliqua re-
cognoscere, iisque conspectis revocare animum ad piam
dilecti pro ipsis passi recordationem.

Ut enim profanus amator, non modò ad imaginis aspectum quæ dilectæ formam referat, verùm rei cuiusvis, quæ ullo modo ad eam pertineat, aut ab ea profecta sit, uniusquam etiam capilli, ræniolæ, floris, aut reculæ alterius eijusmodi, consideratione, quam ut favoris notam ab amata acceperit, inardescere solet; suisque impuris ignibus, pabulum undelibet invenit: ita in his flammis ardoribusque sanctioribus, Christum diligenti, res omnis, quæ quomodo-cunque respectum ad illum habeat, facilè offert dilecti memoriam; & cum in omnibus eum quærat, fit quoque ut illum in omnibus invenire videatur.

Itaque de B. Jacobo Tudertino (quem Jacoponum, vulgò dicimus) proditum accepimus: cum ardenti quodam Jesu Christi amore æstuaret, eumque semper in corde, semper præ oculis mentis haberet, quandoque obviarum arborum unam aliquam esse complexum, & quasi si ulnis Christum stringeret, inter amplexus exclamasse: *O dulcis IESU! ô suavis IESU! ô IESU amantiissime!* Quemadmodum jam antè observâret S. Bonaventura; post sanctas lacrymas, aut passionis Christi attentam considerationem, homini Deum amanti ita subinde efferri cor & effervesce-re; *ut præ exultatione nimia, admodum ebrj præcipitanter gradiatur, quietem non suslinens; & creaturas quas invenit, sui Creatoris amoris magnitudine, amplectetur.*

Nec absimile multùm quod de B. Catharina Genuensi legimus: eam cum assiduo dilecti amore langueret, atque ardoris vim depascentis intima ferre non posset, quò ei nonnullum velut laxamentum quæreret, in hortulo subinde deambulare solitam, & cum ipsis plantis arboribusve, ac si æstus suos intelligerent, sermocinari: *Et nonne vos, inquit, Dei mei partus & genus estis? nonne ejus imperia ac nutus etiam sentitis; & ubi de vobis quidpiam ille postulaverit, summa observantiâ atque alacritate paretis?* Ita illa in rebus omni-

Rader. in
vit.

p. 3. sim.
cap. 6.

vit. c. 27.

mnibus, non tam quid essent, quam à quo essent, intuebatur. Quo modo etiam S. Franciscus, creatas res omnes, nec rationis modò, sed etiam sensùs expertes, ut Solem, Lunam, elementa, fratrum ac sororum nominibus compellabat; agnoscens in ijs communem omnium parentem Deum; qui, ut dicitur in libro Job, est pluvie Pater, & genuit stillas roris; & de cujus utero egressa est glacies, &c.

cap. 38.

Itaque propius ad rem nostram; quemadmodum idem vir sanctus, quod superius observavimus, in quovis agnello aut vermiculo Christum pro se passum, contritum, immolatum intuebatur, eoque aspectu concitabatur ad ejus dolores commiserandos, atque lugendos: ita solers & piè in Crucifixum affectus animus, in rebus alijs ejusmodi, non difficilè inveniet similem aliquam passionis Christi recogitandæ materiam. Velut de se scribit Vbertinus de Casali: didicisse nimirum, tum fratris Joannis Olivi (quem Seraphicæ Sapientiæ Doctorem appellat) tum maxime Jesu interiùs docentis, magisterio; in omni aspectu cujuscunque creatæ naturæ, quasi ubique intueri dilectum, & seipsum semper sentire cum Jesu mente & corpore crucifixum.

Prolog. 1.
arb. Sit.

Ann. 1213.
n. 37.

Idem S. Franciscus (teste Luca Wadingo in Annalibus) ad aspectum petrarum fissarum in monte Alvernæ vulnerabatur animo; memor videlicet mortis Unigeniti Dei, quam conscie rupes, & ipso tanquam dolore ruptæ, hodieque testarentur.

In epist. de
S. Cathar.

De S. Catharina Senensi scribit B. Stephanus Carthusianus, qui priusquam id institutum suscipere, cum sancta Virgine diu familiariter versatus est: eam, cum in rebus universis Deum quæreret inveniretque, florum tamen contemplatione in primis teneri, atque inde ad Deum ascendere solitam: auditamque à se testatur, cum, ad floridi prati occursum, ad comites diceret: *Num animadvertitis, quemadmodum res universæ conditorem suum commendant ac prædicant?*

dicant? Me sanè flores hi purpurei apertè commonent plagarum Salvatoris mei. Floris rosæ aspectu compungebatur. S. Basilius; prout ipsemet scribit homiliâ de Paradiso: Florida quidem est rosa, inquit; sed mihi tristitiam insiguit. Quoties florem hunc video, peccati mei admoneor, propter quod terra, ut spinas & tribulos proferret, condemnata est. Potuit is ipse, potest & quilibet vir pius, rosarum quoque aut verprium ac tribulorum aspectu, admoneri spinarum, quibus Domini vertex fadè compunctus & laceratus est; eadèmq; arte plerisque alijs in rebus Dominicæ passionis notas & quasi vestigia deprehendere: præsertim adjunctâ, eâ quam subijcio, consideratione.

§. 3.

Ad eundem finem quædam latè patens, sed magis arcana, consideratio.

Verùm subtiliùs consideranti, offert se quædam latissimè patens, sed magis arcana & recondita ratio; quâ rerum omnium quæ nos circumstant, vel quas ad vitæ necessitatem ac cultum adhibemus, aspectu atque usu, non admodum difficili negotio, passionis ac mortis Salvatoris nostri admoneamur: si nimirum eas non secundum externam speciem, quam sensibus nostris ingerunt, aspicere; sed ut quædam tormentorum ac necis ejusdem Salvatoris instrumenta, intueri condiscamus.

Nam, præterquam quòd pleræque omnes, sive vi suâ naturali, sive carnificum malignitate ad Christi cruciatus amplificandos reipsâ convenère (uti deprehendet, qui res omnes quæ in universo sunt, ad ipsam cruciamentorum Christi multitudinem ac varietatem comparare instituerit) nulla ferè res est earum quæ in sensus nostros & usus cadunt, quæ non aliquâ ratione sceleribus nostris argumentum ac materiam, adeoque & mortis Christi causam, non præbuerit.

Atque

Rom. 6.

Sap. 5.

Atque uti res creatæ omnes, quibus humana malitia ad earum Conditoris offensam violenter abutitur, quædam quasi tela sunt, quibus illa pugnat atque rebellat contra Deum (secundum quod etiam Apostolus, membra peccantium arma iniquitatis appellat) eaque propter & ipse Creator, quò hostes suos suis ipsorum armis conficiat, in die victæ *armabit creaturam ad ultionem inimicorum*, ut in libro Sapientiæ dicitur: ita eadem res ad Christum Dominum comparata, non absurdè considerabuntur tanquam instrumenta furoris nostri, quo ipsum insanè in crucem egimus atque occidimus.

Et quanquam hæc ratio, magis ex vero ipsis peccatis nostris convenire videatur; quæ quatenus per se causam mortis Christi attulere, illa utique parricidialia tela sunt, quibus ille percussus & vulneratus occubuit: attamen, quando in allegoria versamur, non improbandâ ratione, licebit ipsam scelerum nostrorum catervam, magis ut lictorum & carnificum turbam attendere, quorum manibus Salvator ad mortem ductus & patibulo suffixus sit; in hanc etiam mentem ducente nos divinâ Scripturâ Isaia cap. 53. ubi versu 6. ita legimus ex septuaginta interpretum versione: *Dominus tradidit eum* (nempe Christum) *iniquitatibus nostris*; & versu 8. *Ab iniquitatibus populi mei ductus est ad mortem*; utique tanquam à lictoribus & tortoribus. Ipsas autem res, quæ sceleribus nostris causam aut materiam præbuere, tanquam instrumenta spectabimus, quibus veluti in manus sumptis humana malitia (proinde ac illi corporei & aspectabiles tortores, flagellis, spinis, clavis, lanceâ, aliisque hujusmodi) ad vulnera & necem Christo inferendam abusa sit.

Atque hunc in morem doctos & exercitatos oculos optabat olim S. Bonaventura, dum in quadam ad Christum precatone, quam alio loco referemus integram, id ab eo con-

contendit inter cætera: *Vt quocumque me vertam* (inquit) *semper te videam crucifixum; quidquid aspexero, in tuo sanguine mihi appareat rubricatum.* Quæ quidem postrema de solis accepta hominibus, facile in hunc sensum trahuntur, quasi solum velit (quod alibi quoque nobis præcipit) proximum semper à se aspici, ut *Christi morte redemptum*, atque eo pacto *ut sanguine Christi persusum.* At eadem ipsa ad cæteras quoque naturas omnes, prout vocum postulat amplitudo, translata, eum quem diximus intellectum habere possunt; ut nempe cupiat res omnes creatas, tanquam instrumenta divinæ necis sibi versari ob oculos, proindeque morali ratione veluti divino cruore intinctas & erubescentes apparere; quemadmodum crux, clavi, spina, flagella, & alia Christi passionis instrumenta physica, ipso Christi sanguine intincta & infecta fuere. Quanquam & alius sensus occurrit, neque à proposito multum abscedens, & S. Doctoris verbis mentique, ut existimo, magis consentiens: ut quemadmodum ij, qui colore aliquo adventitio, puta croceo aut purpureo, oculos imbutos habent, aut simili colore intinctis conspiciuntur, omnia tanquam eodem colore aspersa & affecta conspiciunt; aut sicut ille apud Poetam amator, qui propterea quòd animum amore inflammatum haberet, pecus omne, & quidquid observaretur oculis, flammam esse arbitrabatur: cui simile quiddam, sed diviniore ex causa, usvenisse proditur B. Catharina Genuensis: ita percipiat sanctus hic Doctor, mentem adeò Christi sanguine imbutam, & (ut ipse loquitur) inebriatam, & tanquam coloratam habere; ut quidquid aspexerit, eodem colore respersum, Christi inquam sanguine rubefactum, appareat; & quocumque se vertat denique, nihil nisi notas divinæ passionis, & ipsum Christum crucifixum aspiciat.

Veruntamen sensus cogitationesve ejusmodi, quæ in re asæcra subtilitatis aliquid habent, non cuius ingenio

Ibid. c. 7.

Ibid. c. 30.
Et.

ROY

LIVRE

DE LA

SACRÉE

HISTOIRE

DE

FRANCE

TOME

VI

LIVRE

DE

LA

SACRÉE

HISTOIRE

DE

FRANCE

TOME

VI

LIVRE

DE

LA

SACRÉE

HISTOIRE

DE

FRANCE

TOME

VI

LIVRE

DE

conveniunt. Neque verò ad eas violenter trahendus, aut in ijs invitè detinendus est animus, sed suavi quadam inductione, ubi usus fuerit, adducendus: quasi subnascente, aut ultro subeunte animum, non intruso, aut extrinsecus accersito, affectu.

§. 4.

Plures ejus artis seu exercitationis utilitates.

CÆterùm qui animum suum ad artes ejusmodi suaviter, ac sensim condocerit; non exiguum ex ijs fructum, sed egregias sanè utilitates in vita spirituali, accipiet.

Prima: ut non facilè illaqueetur aut capiatur rerum corporearum blandâ specie; ut qui non in solo exteriori earum cortice hæzere consueverit, sed potiùs in eas introspicere, & ad ea quæ in recessu latent, profundius penetrare. Quò fit, ut ad rerum istarum sensibilibium quotidianum occursum, in quibus rebus alij præter res ipsas nihil videant, in ijsdem ille rationes quasdam intimè latentes aspiciat: & modò ex ijs divinam bonitatem laudet, sapientiam, potentiam; modò hominum deplorat cæcitatem, qui his ipsis præclaris amantissimi Conditoris muneribus, ad ejus offensionem abutantur: modò denique (quod quidem nunc agimus) ex ijs ad Christi commemorandam mortem assurgat; non aliter ac si, res easdem, passionis Dominicæ notis non obscuris inscriptas, intueretur.

Nam, ut qui memoriæ (quam vocant) artem obtinent, cum certam rem sub oculis positam, alicujus seu rei seu vocis imagine, solâ cogitatione inscripserint; ipso loci sic inscripti aspectu, confestim veniunt in rei vocisve ita imaginatæ memoriæ: aut veluti qui novit literas, ijs solum inspectis, res etiam eas quæ significantur cognoscit; tamen illarum vis & significatio, neque visu, neque sensu æquo, sed solâ mente & cogitatione tenetur; ita in re nostra
simi-

simile quiddam usuvenire potest, si quis (ut dicebamus) ei
arti paulum assveverit, ejusque rei sibi naturam quodam-
modo fecerit.

Secunda: ut eas res quæ in usus nostros quotidianos
veniunt, puta cibum, potum, & ejusmodi, tanquam instru-
menta necis Domini, ipsiusque velut sanguine tincta con-
siderans, non ijs abutatur ad voluptatem & lasciviam, sed
ad necessitatem duntaxat, nec sine pudore & verecundia u-
tatur. Nam, ut hoc exemplo rem magis ob oculos statuam,
quo quaeso, non jam dicam pudore, sed horrore affici oportet
eum filium, qui inter vescendum uti compellatur eo
cultello, & cruentis adhuc infecto notis, quo ille parentem
amantissimum, per intemperias cæcæque furorem inter-
fecerit? Par igitur esset, nec sine operæ pretio, huic si-
milem mentem ad ea quæ nostris sensibus lenocinantur ad-
ferre, & voluptatis illecebram eâ objectâ cogitatione
retundere.

Miram historiam huic rei firmandæ refert Bzovius in
annalibus: Christum Dominum aliquando formosi juve-
nis specie, cuidam puellæ perditæ (quò illam ad frugem me-
liorem vitamque sanctiorem adduceret) videndum sese at-
que excipiendum præbuisse: eoque jam ad mensam adhibito,
cibos omnes quos manu contingeret, cruore infectos
subitò apparuisse; tumque attonitæ rei miraculo fæminæ
denunciassè Christum; id ita factum quò intelligeret, non
oportere Christianum quicquam aut esse aut bibere, nisi
Christi sanguine intinctum: ad extremum cum sese Salva-
tor in miserabilem crucifixi formam vertisset, eo demum
ostento victam puellam, & ipsam ad Deum & meliora con-
versam esse.

Tertia: ut siquâ subinde tentatione pulsatus, ad ea-
rum rerum abusum incitari se senserit, reprimatur illâ fami-
liari animi reflexione; has veluti voces, imò clamorem,
Y 2 ipfa

ROY
LIVRE
DE
VI

ANNO 1221

ipsarum rerum exaudiens: Tunc rursus nobis ad Dei filium convexandum, cadendum, crucifigendum abutere? Tunc invitas ac reluctantes nos detorqueas, ad communis patris & procreatoris offensam? Cave facias: alioqui tibi inimicas habiturus nos, scelerum tuorum, uti conscias, ita & testes, imò & vindices, aliquando futuras. Quibus ille arcanis vocibus admonitus atque increpitus, resistet fortassis in ipso limine, & à Dei offensa, & rerum abusu, atque injuria abstinabit. Et similes sanè naturæ rerum peccatori obstrepentis voces intelligebat atque exaudiebat S. Bonaventura cum diceret: *Clamant suo modo creatura & dicunt: Iste est qui nobis abusus est, qui nobis injuriam fecit, qui nos ad honorem Dei factas, in injuriam Dei, convertit. Et postea: Venite & disperdamus eum, &c.*

P. i. *Sim.*
CAP. 7.

l. 9. *Conf.*
CAP. 10.

O quàm multa loquitur natura rerum, tamen si bruta & inanimis, si cui fileat (ut Augustinus ait) tumultus carnis, & ipsius voci interiorem auditum admoveat, ac, Salvatoris phrasi, aures audiendi habeat! Quàm multa docet nos, si quis in intimum ejus auditorium pedem inferat, & non ipsa duntaxat fronte rerum, aut tanquam Scholæ vestibulo resistat!

Verum nos plerumque, comparati jumentis insipientibus, in res istas imperu, & non ratione, ferimur; carumque specie aut superficie decepti, magis quid esse videantur, quàm quid revera sint, aut ad quid factæ, quid nos moneant, quid à nobis postulent, consideramus. Ut jam, quod de Sole dixit nonnemo, id de reliquis quoque universi naturis, ipsoque adeò universo, verum sit: Spectatores habere multos, audito-

res paucos.